

диняваме чрезъ джгитѣ на голѣмитѣ кръгове точка D съ произволна точка E на линията AED и точкитѣ E и D съ точка A ; също съединяваме D съ произволна точка F на линията DFB и точкитѣ D и F съ точка B ; ще получимъ: $AD < AE + ED$ и $DB < DF + FB$.

Като разсждаваме по този начинъ ще заключимъ, че линията $AEDFB$ ще бжде прѣдѣлъ на линията, която е съставена отъ джгитѣ на голѣмитѣ кръгове; а тъй като послѣдната е по голѣма отъ джгата ACB , то линията $AEDFB$, която съединява точкитѣ A и B ще бжде по голѣма отъ джгата на голѣмия кръгъ ACB , която съединява същитѣ точки.

§ 291. Плоскостъта, която има съ повърхността на кълбото само една обща точка, се нарича *тангентна плоскостъ*, а общата имъ точка—*точка на допиранieto*.

Теорема. *Радиуса, който е прѣкаранъ въ точката на допиранieto, е перпендикуларенъ къмъ тангентната плоскостъ.*

Доказ. Линията, която съединява центра съ точката на допиранieto, е по къса отъ линията, която съединява центра съ другитѣ точки на тангентната плоскостъ, а най късото растоянне отъ точката до плоскостъта е перпендикуляра (§ 194).

Обратна теорема. *Всѣка плоскостъ, която е перпендикулярна къмъ края на радиуса, е тангентна плоскостъ.*

Доказ. Плоскостъта, която е перпендикулярна къмъ края на радиуса, не може да има друга обща точка съ повърхността на кълбото, защото въ противенъ случай, като съединимъ тази точка съ центра на кълбото, щѣхме да получимъ наклонена равна на перпендикуляра.

Линиитѣ, които сж прѣкарани въ тангентната плоскостъ прѣвъ точката на допиранieto, иматъ само една обща точка съ повърхността на кълбото; затова тѣзи линии се наричатъ тангентни линии.

§ 292. **Теорема.** *Повърхността на кълбото се равнява на произведението отъ окръжността на голѣмия кръгъ и диаметра му.*

Доказ. Да прѣдположимъ, че около полукръга $ktwv$ (чер. 342) е описана половината на правилния многожгълникъ $abcd-efgh$, който има четно число страни.

При въртението на полукръга заедно съ многожгълника около диаметра ki , полукръга ще образува кълбо, а полумно-